

KLIMA BULLETIN

26/2026

TÝDENNÍ AKTUALITY OD TÝMU **INTERSUCHO**
NEJEN O SUCHU, POŽÁRECH, HORKU A ZMĚNĚ KLIMATU

Horkých nocí v Česku rapidně přibývá. Současná vlna veder patří ve střední Evropě k nejsilnějším a přepsala i národní teplotní rekordy. Půdní sucho dočasně ustoupí, ale pouze nakrátko. Dopady v zemědělství se nadále prohlubují.

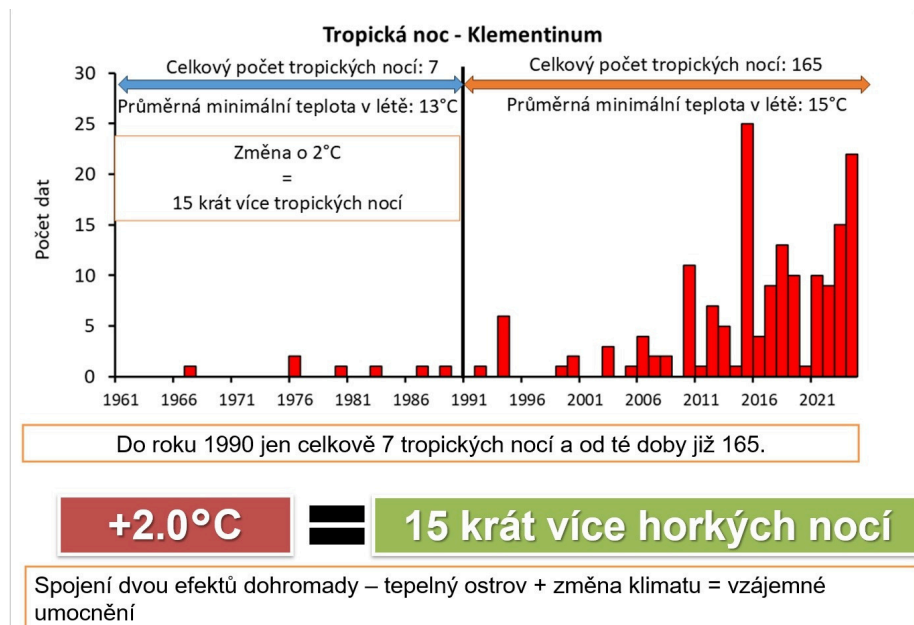

OBSAH

Horkých nocí v Česku rapidně přibývá	3
Současná vlna veder je ve střední Evropě jednou z největších	4
Přepis národních teplotních rekordů v Evropě	6
Půdní sucho ustoupí, ale jen nakrátko	9
Na jihu Moravy se půdní vlhkost blíží bodu vadnutí	10
Vlna veder a sucho oslabují chladicí schopnost lesů	11
Riziko aktivity invazní vrtule ořechové	13
Dopady sucha na zemědělství se prohlubují	14
Sucho se v Evropě zmírní jen krátkodobě	15
Vlna veder se přesouvá Evropou od západu k východu	16
Riziko požárů v Evropě dočasně klesne	17

HORKÝCH NOCÍ V ČESKOU RAPIDNĚ PŘIBÝVÁ

V těchto dnech nezažíváme jen horké dny, ale i noci. Ty jsou pro lidi mnohem nebezpečnější, protože komfort spánku je pro zdraví klíčový. V centru Prahy se v letech 1961–1990 vyskytlo celkově jen 7 horkých nocí. Od roku 1991 už jich bylo 165 (obr. 1). Nárůst teploty o 2 °C tedy znamenal 15krát více horkých nocí. Jde o spojení dvou navzájem se posilujících fenoménů: klimatické změny a tepelného ostrova města.

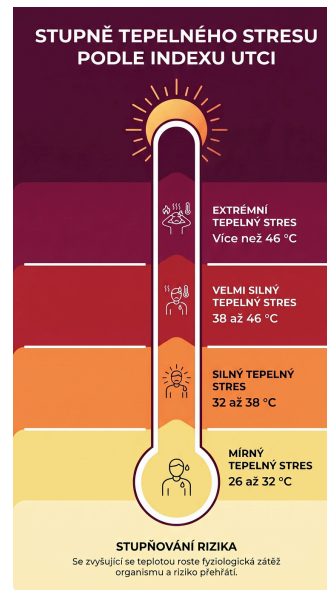

Obrázek 1: Vývoj počtu tropických nocí v centru města Prahy od roku 1961.

SOUČASNÁ VLNA VEDER JE VE STŘEDNÍ EVROPĚ JEDNOU Z NEJVĚTŠÍCH. PODOBNÉ VLNY BUDOU ČASTĚJŠÍ

Současná vlna veder je ve střední Evropě jednou z nejvýraznějších. Patrně nejzávažnějším dopadem vln veder jsou tzv. nadúmrtí, tedy počet zemřelých přesahující průměr, způsobená tepelným stresem.

Obrázek 2: Stupně tepelného stresu podle indexu UTCI.

Poznámka: UTCI je bioklimatický index, který popisuje fyziologický komfort lidského těla za specifických meteorologických podmínek. Bere v úvahu okolní teplotu, ale také faktory, jako je vlhkost, vítr a záření, které významně ovlivňují fyziologickou odezvu na prostředí

Vlny veder lze hodnotit podle zasaženého území, délky trvání či dopadů (obr. 3). Dosud nejdelší zaznamenaná vlna veder ve střední Evropě trvala 36 dnů, zhruba od poloviny července do poloviny srpna 2015. Tehdy od 3. do 15. srpna zemřelo na následky kardiovaskulárních onemocnění o 17 procent více lidí, než byl průměr ve zbytku roku. Denně to znamenalo 22 úmrtí navíc. Největší plochu ve střední Evropě zasáhla vlna veder na konci července 2005, kdy jí čelilo 535 500 kilometrů čtverečních, což je zhruba sedminásobek rozlohy Česka. V létě 2019 čelila střední Evropa pěti sériím vln veder. Média nejvíce reflektovala vlnu veder v roce 2003 v Česku a střední Evropě, následovaly roky 2015 a 2025. Mezi další často zmiňované dopady patří kromě vlivů na zdraví také škody v zemědělství, snížení ekonomických výnosů velkých společností a negativní ovlivnění živé přírody.

VLNYVEDER

VLNY VEDER

MONITORING A PŘEDPOVĚĎ VLN VEDER

DOPADY VLN VEDER

v České republice a ve střední Evropě v letech 2000-2025

VLNA VEDER:

období alespoň 3 po sobě jdoucích dnů s denní maximální teplotou nad 30 °C

PŘEDSTAVUJÍ VÝZNAMNOU HROZBU PRO LIDSKOU SPOLEČNOST:

zdravotní komplikace u lidí, nepříznivé životní podmínky pro zvířata, zhoršení půdního sucha a nárůst počtu přírodních požárů.

NEJVĚTŠÍ ZASAŽENÁ PLOCHA

Největší plochu během jednoho dne postihla vlna veder dne 29. 7. 2005 (535 500 km², tj. 82,4 % území střední Evropy).

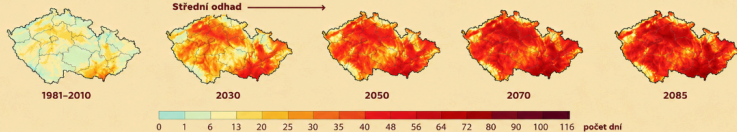

ROK 2019

Vlna veder na konci června 2019 zasáhla během svého trvání v průměru 42 % území střední Evropy, nejvíce od roku 2000.

VLNY VEDER SE OD ROKU 1961 V ČESKU PRODLUŽUJÍ PŘEDEVŠÍM V NIŽNÍCH. V NADCHÁZEJÍCÍCH DESETELETÍCH SE OČEKÁVÁ POKRACOVÁNÍ TĚCHTO TRENDŮ.

PĚT HORKÝCH VLN

Rovnou pět horkých vln zasáhlo střední Evropu v létě roku 2019.

NEJDELŠÍ VLNA

Nejdelší zaznamenaná vlna trvala 36 dní (12. 7.–16. 8. 2015).

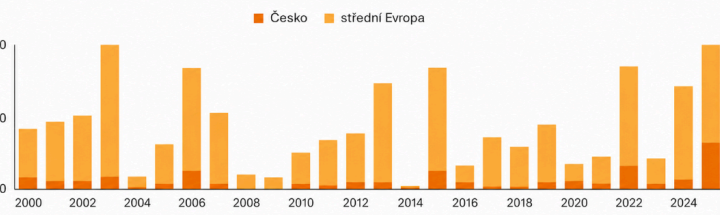
NEJČASTĚJŠÍ SPOLEČNÉ DOPADY VLN VEDER DLE MĚDÍ:

- nepohodlí a zvýšená zátěž pro lidský organismus,
- zdravotní komplikace, častější výjezdy záchranné služby a nárůst počtu předčasných úmrtí,

Během této vlny veder ve dnech 3.–15. 8. 2015 průměrně zemřelo na následky kardiovaskulárních onemocnění denně navíc 22 lidí (celkově 286 nadúmrtí za dané období).

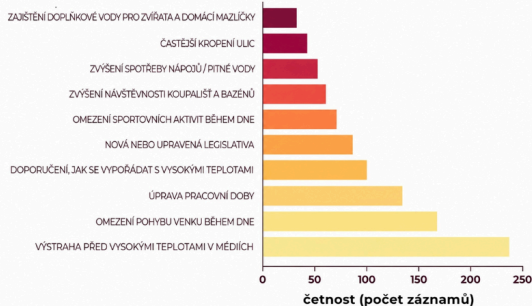
počet dopadů vln veder dle ohlasů v médiích

NEJVÍCE ZASAŽENÉ SEKTORY:

- zdravotní stav společnosti
- zemědělství
- ekonomika a technologie
- příroda
- vodní zdroje
- energetická produkce

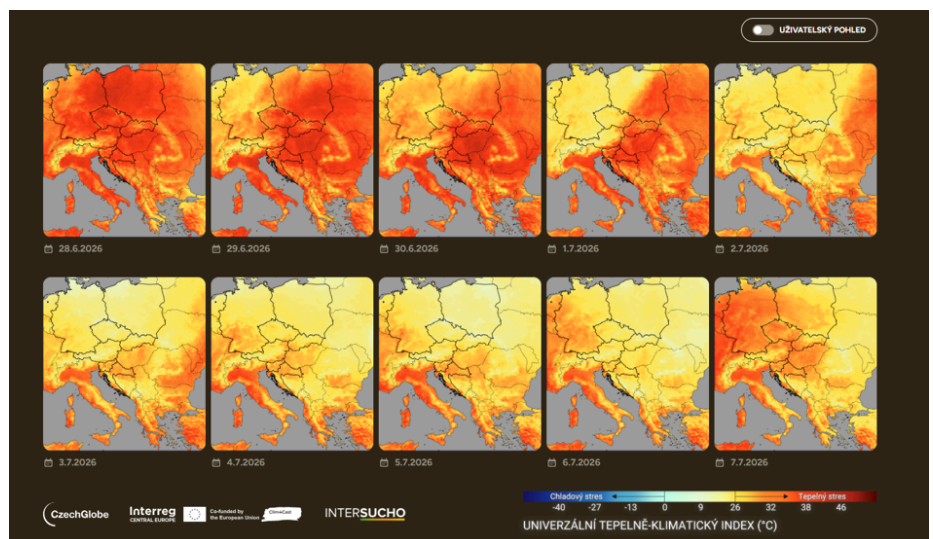
MEDIALIZOVANÉ PROJEVY VLN VEDER

Obrázek 3: Dopady vln veder v České republice a ve střední Evropě v letech 2000–2025.

SOUČASNÁ VLNA VEDER PŘEPSALA NÁRODNÍ TEPLTNÍ REKORDY V EVROPĚ. ČEKÁ NÁS DALŠÍ?

Samotná nynější vlna veder v západní Evropě, trvající již od poloviny června, je vázána na tlakovou výši, která se pomalu pohybuje napříč evropským kontinentem od západu na východ (obr. 4). Teplotní stres je zvyrazňován jednak praktickým bezvětřím v přízemní vrstvě vzduchu, jednak vyšší relativní vlhkostí vzduchu, zejména v západní Evropě. Vážnost situace dokládá dosažení nových národních teplotních rekordů: 27. 6. bylo v Dánsku dosaženo maxima 37 °C, v ČR 40,9 °C a v Německu 41,5 °C. Oba poslední zmíněné rekordy byly překonány hned následující den, 28. 6., kdy maxima dosáhla 41,7 °C v Německu a 41,9 °C v ČR. Navíc padl absolutní teplotní rekord i v Polsku: 40,5 °C. Během této epizody se i další státy přiblížily svým národním rekordům, ale nepřekonal je: maximální naměřená teplota dosáhla 26. 6. ve Velké Británii 37,3 °C a 24. 6. ve Francii 43,8 °C. Je nutné zdůraznit, že se jedná o předběžné výsledky, které ještě budou muset být ověřeny jednotlivými národními meteorologickými službami.

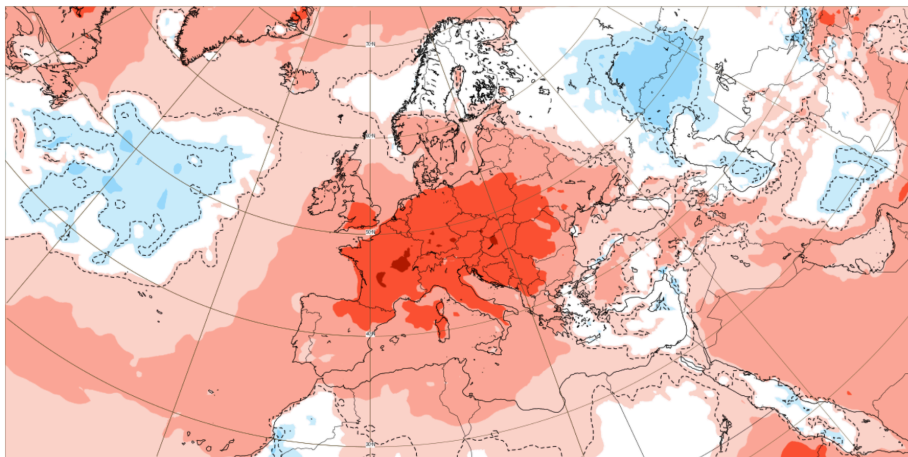
Obrázek 4: Předpověď univerzálního tepelně-klimatického indexu (UTCI) vyjadřujícího míru tepelného stresu od 28. 6. do 7. 7. 2026, na níž je patrný pohyb vlny veder napříč Evropou.

SOUČASNÁ VLNA VEDER PŘEPSALA NÁRODNÍ TEPLTNÍ REKORDY V EVROPĚ. ČEKÁ NÁS DALŠÍ?

Vlna veder kopíruje západo-východní osu přesunu mateřské tlakové výše (obr. 4). Předpověď modelu ECMWF IFS (obr. 5) předpokládá její přesun do východní Evropy a následný nástup další vlny velmi teplého počasí na počátku druhého červencového týdne.

2 m temperature: Weekly mean anomalies

Base time: Sun 28 Jun 2026 Valid time: Mon 13 Jul 2026 - Mon 20 Jul 2026 (+528h) Area : Europe

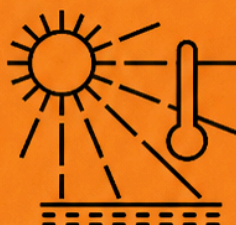
© 2026 European Centre for Medium-Range Weather Forecasts (ECMWF)
Source: www.ecmwf.int
Licence: CC BY 4.0 and ECMWF Terms of Use (<https://apps.ecmwf.int/ot/asset/licences/general/>)
Created at 2026-06-28T20:08:00.269Z

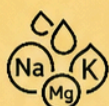
Obrázek 5: Očekávaná teplotní anomálie v Evropě v týdnu od 13. do 20. července podle ECMWF modelu.

zdroj: www.ecmwf.int

JAK SE CHRÁNIT PŘI VLNĚ VEDER

PIJTE DOSTATEK TEKUTIN

DOPLŇUJTE MINERÁLY

NOSTE SVĚTLÉ A VZDUŠNÉ OBLEČENÍ

CHRAŇTE POKOŽKU, HLAVU A OČI

VĚTREJTE JEN BRZO RÁNO A V NOCI

VYHÝBEJTE SE PŘÍMÉMU SLUNCI

**OMEZTE FYZICKOU NÁMAHU,
ZEJMÉNA NA SLUNCI**

**POZORUJTE PŘÍPADNÉ
PŘÍZNAKY ÚPALU A ÚŽEHU**

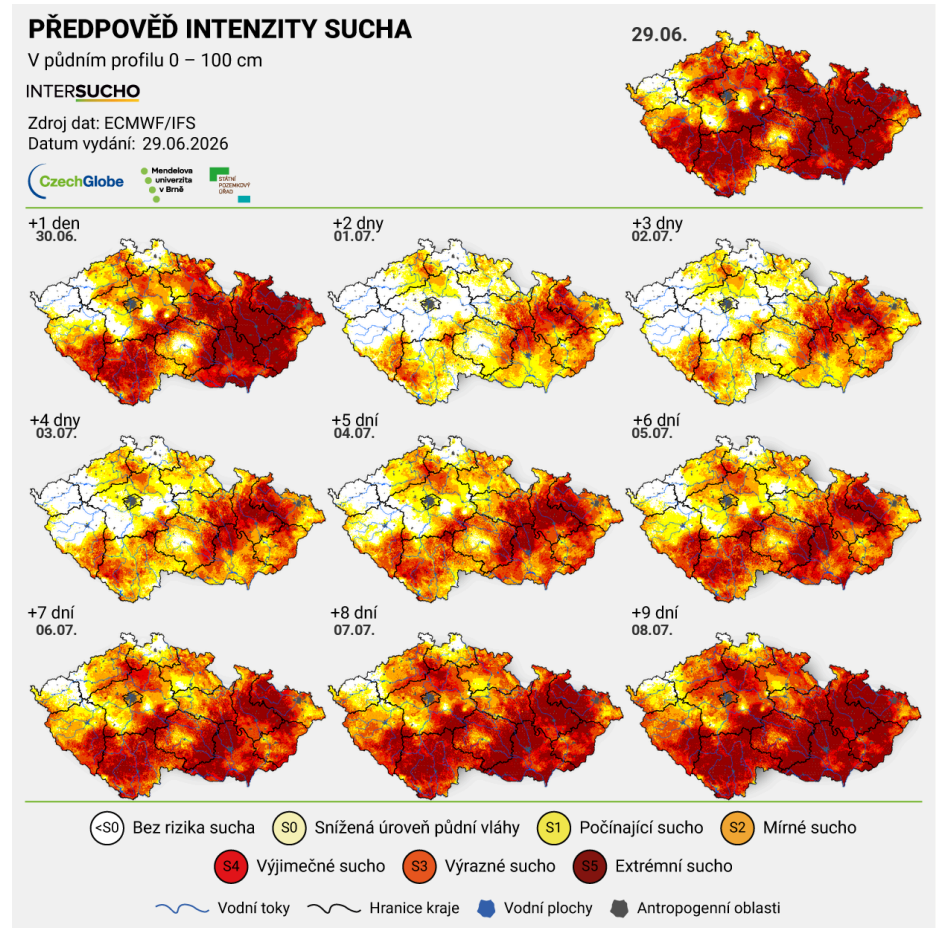
**VYHNĚTE SE PRUDKÉ ZMĚNĚ TEPLOT
PŘI PŘECHODU Z KLIMATIZOVANÝCH
PROSTOR DO VENKOVNÍHO HORKA**

**SLEDUJTE PŘEDPOVĚĎ
A BUĎTE NA HORKO PŘIPRAVENI**

PŮDNÍ SUCHO USTOUPÍ, ALE JEN NAKRÁTKO

Počátkem týdne bude rozsah půdního sucha ještě obrovský. Výrazný, výjimečný nebo extrémní stupeň sucha bude v celém půdním profilu i nadále pozorován minimálně na 80 % území. Postupné klesání teplot a očekávané srážky tento rozsah postupně sníží, ale podle výhledu půjde jen o přechodný stav. V horizontu 10 dnů se půdní sucho opět vrátí ve velmi podobné míře.

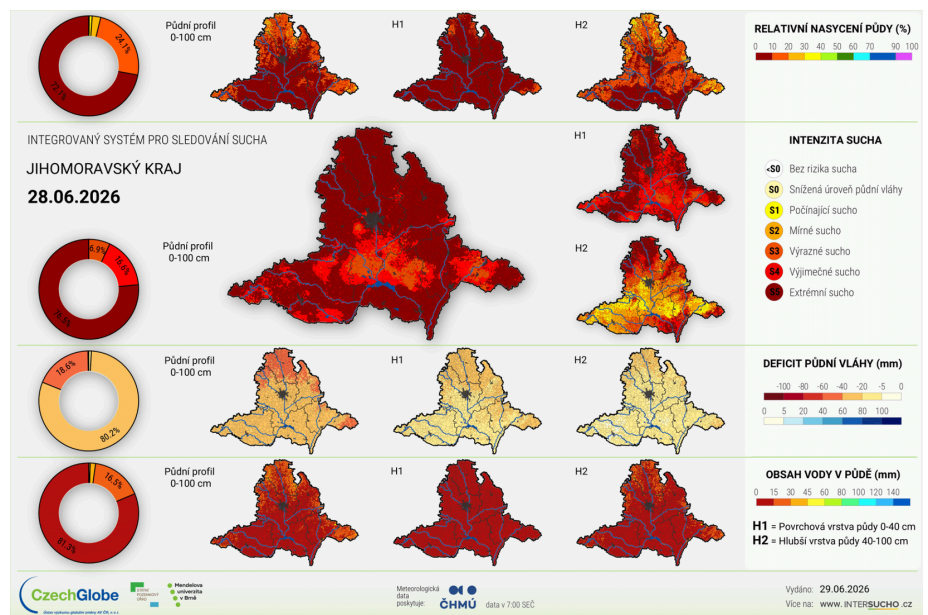

Obrázek 6: Předpověď intenzity půdního sucha v půdním profilu 0–100 cm pro období od 29. 6. do 8. 7. 2026.

NA JIHU MORAVY SE PŮDNÍ VLHKOST BLÍŽÍ BODU VADNUTÍ

Nejnižší množství půdní vláhy bude nadále pozorováno na jižní Moravě (obr. 7), kde bude přetrvávat stav blízky bodu vadnutí. To je specifická hodnota půdní vlhkosti, která představuje situaci, kdy je voda v půdě vázána tak silně, že ji kořeny rostlin již nedokážou aktivně přijímat. Relativní nasycení půdy pod hranicí 10 % je pozorováno na 72 % území kraje. Nejčastěji zde chybí 20–40 mm půdní vláhy. Bouřky sice situaci přechodně zlepší, ale v horizontu 10 dnů zde relativní nasycení půdy znovu klesne pod 10 % v celém půdním profilu 0–100 cm.

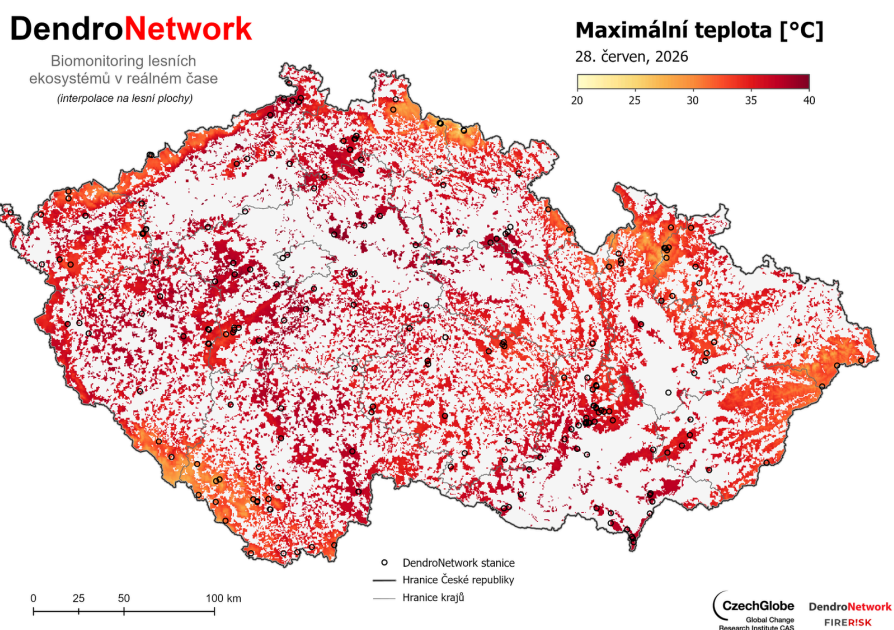

Obrázek 7: Kompozit relativního nasycení půdy, intenzity sucha, deficitu půdní vláhy a obsahu vody ve třech půdních vrstvách pro Jihomoravský kraj ke dni 28. 6. 2026.

VLNA VEDER A SUCHO OSLABUJÍ CHLADICÍ SCHOPNOST LESŮ

Minulý týden zasáhla vlna vysokých teplot naplno i české lesy. Na konci týdne zaznamenalo více než 60 % lesních porostů maximální teploty měřené přímo uvnitř porostu přesahující 35 °C; u 5 % území dokonce překročily 38 °C, zatímco pouhých 2,6 % území zůstalo pod hranicí 30 °C (obr. 8).

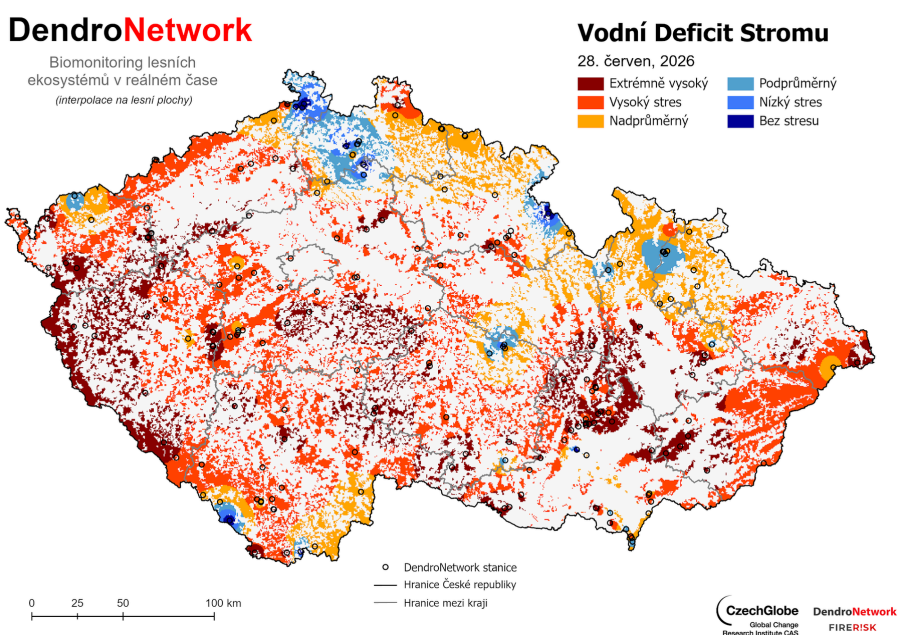
Obrázek 8: Maximální teploty měřené přímo uvnitř lesních porostů 28. 6. 2026 .

VLNA VEDER A SUCHO OSLABUJÍ CHLADICÍ SCHOPNOST LESŮ

V kombinaci s kritickým nedostatkem vláhy, kdy vodní deficit stromů dosáhl nadprůměrných až extrémních hodnot na 92 % plochy lesů, z toho 47 % vykazovalo vysoký a 25 % extrémně vysoký deficit (obr. 9), ztrácejí lesní ekosystémy svou přirozenou chladicí schopnost a přestávají plnit mikroklimatickou funkci v krajině.

Extrémní atmosférický tlak na výdej vody z pletiv podtrhují i hodnoty sytostního doplnku (VPD), které na konci týdne plošně v celé České republice překročily kritickou hranici 1,26 kPa, což jednoznačně potvrzuje akutní dehydrataci lesních porostů.

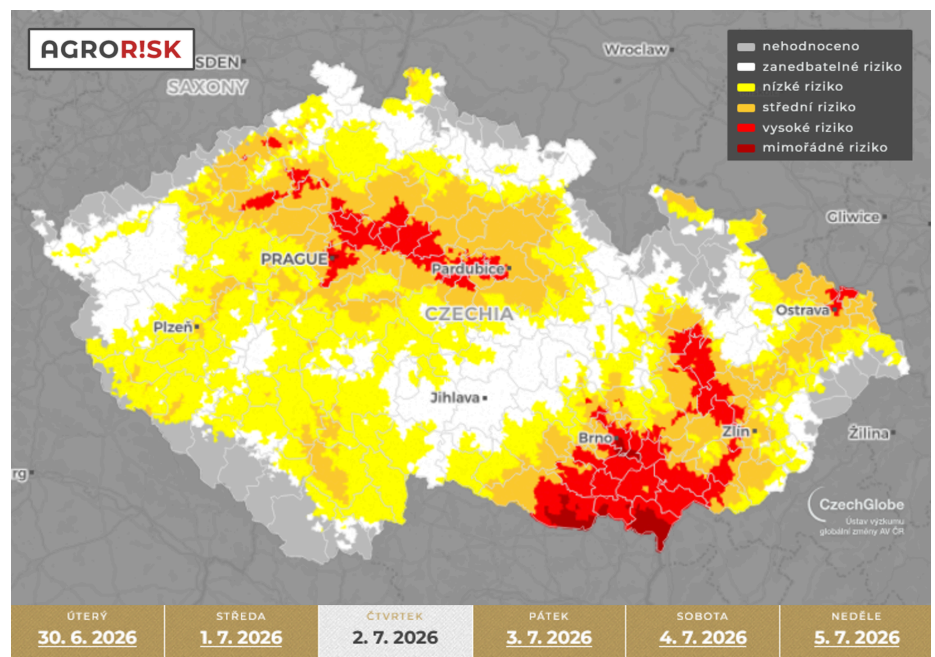

Obrázek 9: Vodní deficit stromu k 28. 6. 2026.

RIZIKO AKTIVITY INVAZNÍ VRTULE OŘECHOVÉ

Vrtule ořechová byla ze Severní Ameriky v 80. letech zavlečena do Švýcarska a na našem území byla potvrzena v roce 2017 na jihovýchodní Moravě. V roce 2024 byly její výskyty doloženy prakticky z celého území Moravy, dále z Polabí a Ústecka. Samice kladou vajíčka ve skupinách těsně pod oplodí ořechů. Dospělci se líhnou od druhé poloviny června z larev přezimujících v půdě a vyskytují se až do září. Larvy se živí oplodím, aniž by přes skořápku pronikaly do jádra. Poškození se projevuje tmavnutím až černáním oplodí. Na počátku července je vhodné zahájit monitoring výskytu dospělců pomocí žlutých lepkových desek zavěšených na osluněné straně koruny. Výskyt larev se zjišťuje v srpnu a září hledáním larev po odloupení oplodí. Ochrana proti vrtuli spočívá ve sběru či otrhávání napadených ořechů, což snižuje výskyt dospělců v následujícím roce. Tyto ořechy se doporučuje spálit nebo zakopat hluboko do půdy. K ošetření stromů proti vrtuli ořechové není zatím v ČR povolen žádný přípravek. Účinné by mohly být přípravky registrované proti vrtuli třešňové. V tomto týdnu pozorujeme vysoké riziko aktivity dospělců, které se zpočátku objevuje na jižní Moravě a rychle se šíří do dalších teplých oblastí.

Obrázek 10: Riziko letu dospělců invazního druhu vrtule ořechové 2. 7. 2026.

AGRORISK

AGRORISK.CZ

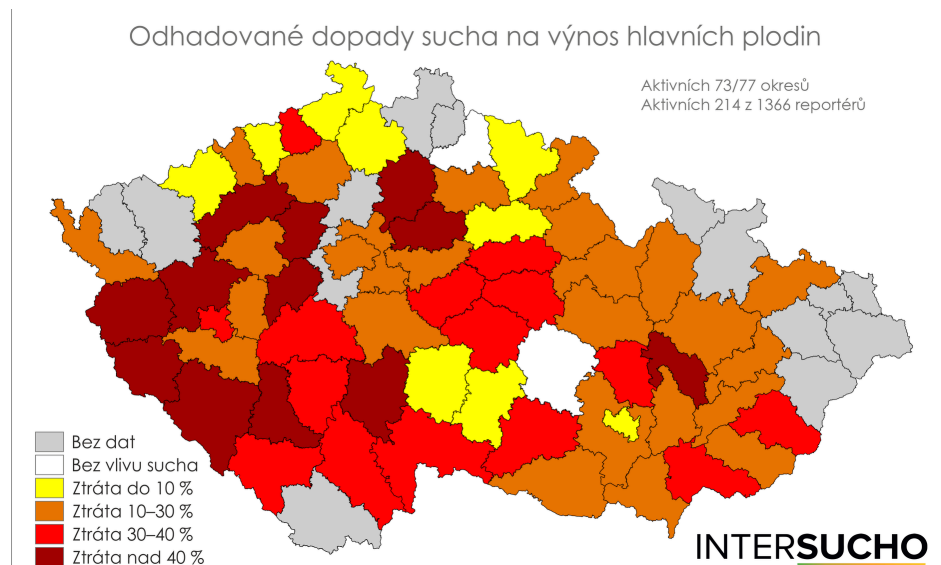
PRO VÍCE DETAILNÍCH MAP RIZIK

DOPADY SUCHA NA ZEMĚDĚLSTVÍ SE PROHLUBUJÍ

Očekávané dopady sucha na výnos hlavních plodin v týdnu od 14. 6. 2026 do 21. 6. 2026 podle pravidelných reportérů sítě Intersucho opět vzrostly, přičemž horší situace nadále přetrvává na západě Čech. Napříč územím aktuálně převládá velmi suchý stav půdy, a to ve 42 % hlášení. Extrémně suchý stav je zaznamenán ve 38 % hlášení, spíše sušší stav bez dopadů v 15 %. V 5 % hlášení reportéři uvádějí normální až spíše vlhčí stav.

Negativní dopady sucha se výrazně projevují na vegetaci i zemědělské produkci. Dochází k předčasnému zasychání porostů obilovin namísto jejich přirozeného dozrávání, travní porosty špatně obrůstají a výnosy píce jsou výrazně sniženy. U některých plodin se kombinují dopady jarních mrazů a následného sucha. Situace je velmi nepříznivá i z hlediska vodních zdrojů; v části území dochází k výraznému poklesu dostupnosti vody. Celkově tedy přetrvává výrazný vláhový deficit, lokální srážky situaci zlepšují jen krátkodobě a nerovnoměrně a dopady na zemědělství jsou již nyní značné.

Obrázek 11: Odhadované dopady sucha na výnos hlavních plodin v jednotlivých okresech podle sítě reportérů Intersucho v týdnu od 14. 6. 2026 do 21. 6. 2026.

INTERSUCHO

[INTERSUCHO.CZ](https://intersucho.cz)

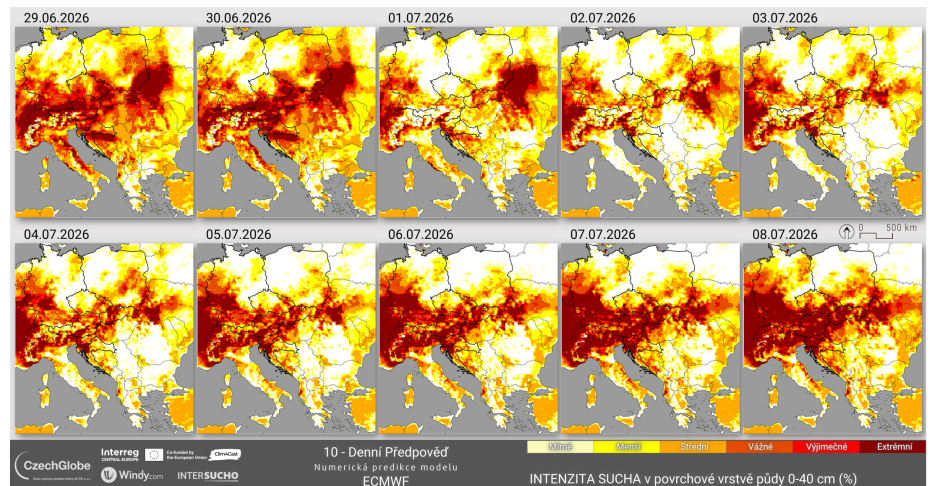
SLEDUJTE PRO VÍCE AKTUÁLNÍCH INFORMACÍ

SUCHO SE V EVROPĚ ZMÍRNÍ JEN KRÁTKODOBĚ

V povrchové vrstvě půdy se situace se suchem v pozorovaném evropském regionu mírně a krátkodobě zlepší. Zlepšení se projeví zejména ve východní části Německa, na většině území Polska a v Čechách. Situace se vrátí k průměrným hodnotám půdní vláhky také v jižní části Evropy. To však nebude znamenat absenci sucha, protože relativní nasycení zde bude i nadále dosahovat nízkých hodnot, konkrétně 0–30 %. Patrné to bude například v Maďarsku a Itálii.

V hlubší vrstvě anomálie půdního sucha stále přetrvává a výrazné, výjimečné až extrémní sucho se táhne přes střední Evropu. V následujících 4–5 dnech se jeho rozsah a intenzita nebudou výrazně měnit, ale v příštím týdnu by se sucho mělo opět prohlubovat a rozšiřovat na větší plochu.

Obrázek 12: Předpověď intenzity sucha ve vrstvě půdy 0–40 cm od 29. 6. do 8. 7. 2026.

CLIM4CAST

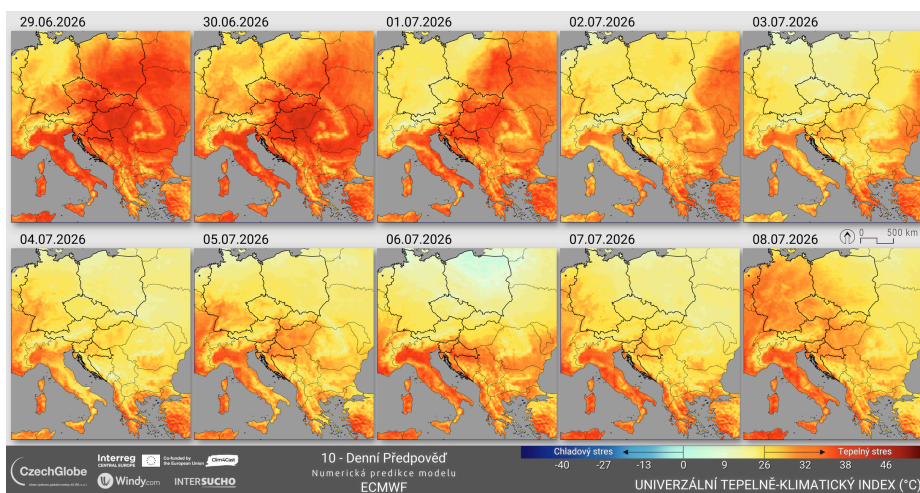
CLIM4CAST

MONITORING A PŘEDPOVĚĎ SUCHA, VEDRA A POŽÁRU
V EVROPĚ

VLNA VEDER SE PŘESOUVÁ EVROPOU OD ZÁPADU K VÝCHODU

Nad Evropou se aktuálně přesouvá vlna veder, která významně zasáhla řadu zemí, a na mnoha místech byly zaznamenány teplotní rekordy. Hodnoty teplotních indexů tak zobrazují oblast zasaženou aktuálními meteorologickými podmínkami. Konkrétně vysoké hodnoty indexu UTCI ukazují, jak se vlna veder přesouvá od západu směrem na východ a postupně oblast Evropy opustí v prvních červencových dnech. Poté budou následovat teplotně příznivější podmínky a tepelný stres bude nižší, a to až do poloviny následujícího týdne, kdy by se od západu měla opět rozšiřovat další vlna horkých teplot.

Obrázek 13: Předpověď Univerzálního tepelně-klimatického indexu (UTCI) vyjadřujícího míru tepelného stresu od 29. 6. do 8. 7. 2026.

Poznámka: UTCI je bioklimatický index, který popisuje fyziologický komfort lidského těla za specifických meteorologických podmínek. Bere v úvahu okolní teplotu, ale také faktory, jako je vlhkost, vítr a záření, které významně ovlivňují fyziologickou odezvu na prostředí

CLIM4CAST

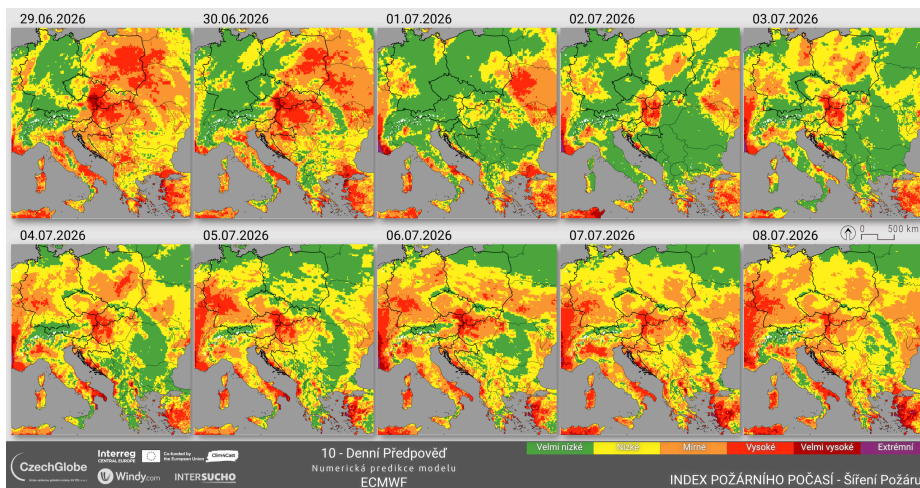
CLIM4CAST

MONITORING A PŘEDPOVĚĎ SUCHA, VEDRA A POŽÁRU
V EVROPĚ

RIZIKO POŽÁRŮ V EVROPĚ DOČASNĚ KLESNE

Riziko šíření požárů se bude v Evropě v následujících 4–5 dnech postupně snižovat v závislosti na tom, jak bude nad územím Evropy přecházet a následně odcházet vlna vysokých teplot. Následně se však v prvním červencovém týdnu bude opět většina monitorované oblasti nacházet ve vysokém riziku šíření požárů. Lokálně, zejména ve Francii a jižních částech Evropy, se bude vyskytovat velmi vysoké riziko (obr. 14).

Obrázek 14: Předpověď šíření požárů pro období od 29. 6. do 8. 7. 2026.

CLIM4CAST

CLIM4CAST

MONITORING A PŘEDPOVĚĎ SUCHA, VEDRA A POŽÁRŮ
V EVROPĚ

MÁTE JAKÝKOLI DOTAZ NEBO NÁPAD NA ZLEPŠENÍ? – POTŘEBUJETE SE S NÁMI SPOJIT? – JSME TU PRO VÁS!

KONTAKT

Monika Hojdanová

+ 420 774 679 349

hojdanova.m@czechglobe.cz

Ústav výzkumu globální
změny AV ČR, v. v. i.
Bělidla 986/4a
603 00 Brno

AUTOŘI TOHOTO ČÍSLA

- Lenka Bartošová
- Aleš Farda
- Monika Hojdanová
- Jan Krejza
- Eva Svobodová
- Pavel Zahradníček

JSME ON-LINE!

ÚSTAV VÝZKUMU GLOBÁLNÍ ZMĚNY AV ČR

WEB
CZECHGLOBE

LINKED-IN
CZECHGLOBE

FACEBOOK
CZECHGLOBE

INSTAGRAM
CZECHGLOBE

INTERSUCHO

FIRERISK

AGRORISK

DENDRONETWORK

